

Försvarsmaktsidé 2020

Försvarsmaktens målbild 2010

Flygvapnets insatsförmåga 2004

En tydligare bild

Vad döljer sig bakom de begrepp som anges i rubriken?

Försvarsmaktens förändring går fort och det är ibland svårt att hålla isär begreppen. Här följer ett klarläggande om flygvapnets utvecklingssteg på vägen till det nya försvaret.

AV ESKIL BURSTRÖM

L-A ERICSSON

GUNNAR MORELL

LARS RÖSSLE

Iden tid av förändringar som försvarsmakten nu genomgår används ofta begreppet målbild. Olika uppfattningar råder om vilka målbilder som finns, vad en målbild är och vilken betydelse den gällande målbilden – Försvarsmaktens Målbild 2010 – har för flygvapnet.

Denna artikel är ett försök att tydliggöra flygvapnets inriktning i närtid och i perspektivplaneringen. Men först en förklaring av vad benämningarna innebär:

Försvarsmaktsidé 2020 beskriver möjliga utvecklingar av hot och risker i 20-års perspektivet samt tänkbara handlingsmöjligheter för Försvarsmakten. Aktstycket är att betrakta som en vision under ständig utveckling.

Försvarsmaktens Målbild 2010. Målbilden är ett helhetskoncept och påverkar utveckling av Försvarsmaktens förmågor inom områdena doktriner, organisation, personal, materiel, utbildning samt ledning.

Målbilden utgör en koppling mellan Försvarsmaktsidé 2020 och den utveckling av flygvapnet som är möjlig med hänsyn till bl a den ekonomiska ramen.

Flygvapnets Insatsförmåga 2004. Ett förtydligande begrepp vilket innehåller förmågor ur Målbild 2010 som krävs för lösande av Försvarsmaktens fyra huvuduppgifter: territoriell integritet (TI), internationella insatser (II), stöd till civila samhället (SS) och väpnat angrepp (VA).

Prioritet inom de fyra huvuduppgifterna är att uppnå internationell insats med Gripen. För att säkerställa detta, krävs att Försvarsmaktens omstrukturering slutförts, att insatsorganisationen är intagen, att omskolningsplanen (ombeväpningen) för de åtta Gripen-divisionerna är genomförd samt att vissa förmågor ur Målbild 2010 utvecklas före andra.

Flygsystem

Kortfattat kan flygvapnets förmågeutveckling i relation till Målbild 2010 summeras enligt följande:

Inom flygsystemet avvecklas Viggen och ersätts med åtta divisioner JAS 39 Gripen, vilket enligt gällande planering ska vara klart 2004.

Målbild 2010 anger ett antal förmågor, t ex lufttankning, fotospaning, långräckviddig precisionsbekämpning, nedtryckning av fientligt luftförsvar (SEAD).

De förmågor som flygvapnets internationella insatsförband – SWAFRAP – i första hand behöver för att lösa ställda uppgifter prioriteras före andra förmågor. Exempelvis utvecklas Gripens fotospaningsförmåga före SEAD-förmågan.

Bassystem

De nuvarande Bas 90/Basbat 85 avvecklas och ersätts av den nya förbandstypen

Flygbasbataljon 04. Den karaktäriseras av stor rörlighet och anpassning sker för internationell insats.

Materielanskaffningen inriktas på den materiel som erfordras för att kunna verka internationellt och därmed stödja Gripens förmåga till internationella insatser 2004.

På sikt ska hela förbandet bli mobilt så att hela eller delar av det snabbt kan omgrupperas.

Utbildningen av insatskompanierna, som är kärnan i det nya basförbandet, påbörjas under 2002. Huvuddelen av bataljonerna kommer därmed att vara rätt organiserade och utbildade 2004. Övergångsvis finns till viss del ett beroende av Bas 90-arvets infrastruktur såsom band- och sambandssystem samt bas- och kommandocentraler.

Ledningssystem

Ledningssystemet förstärks med det flygande radarspaningssystemet FSR 890, vilket tillsammans med en omstrukturerad strilorganisation – Strilbataljon 04 – möjliggör spaning med längre räckvidd och flexibel sensorstruktur.

Under 2005 avses FSR 890 kunna genomföra internationella insatser.

Ett utvecklat avancerat taktiskt radiosystem, benämnt TARAS etapp 2/Ra 90 driftsätts 2004. Det möjliggör överföring av stora datamängder, exempelvis läges-

Foto: Peter Liander & Anders Nyllén/Försvarets bildbyrå

ARTIKELFÖRFATTARNA TJÄNSTGÖR VID UTVECKLINGSAVDELNINGEN VID FLYGTAKTISKA KOMMANDOT I UPPSALA.

bilder över aktuellt stridsområde i text- och störskyddad form.

TARAS-systemet medför även navigeringsstöd genom exakt positionsbestämning.

Informationssystemet IS FV vidareutvecklas över tiden med nya funktions-tillämpningar, vilket medför att flygtaktiska kommandot (FTK) kan leda flygstridskrafterna på ett optimalt sätt.

Utbildningen förnyas

Utbildningen av flygbas- och ledningsförbanden kommer att förändras. Utbildningsansvaret flyttas från flygunderhålls-, bas-, stril- och sambandsenheterna till flottiljernas nyorganiserade utbildningsenhet.

Flygvapnets värnpliktiga kommer inte längre att delta i flygtidsproduktionen, utan hela utbildningstiden ägnas åt för-

bandsutbildning. För att kompensera bortfallet av värnpliktiga från flygtidsproduktionen, kommer korttidsanställning av f d värnpliktiga och/eller civilanställning att nyttjas.

Information om den kommande utvecklingen av flygvapnets verksamhetsmål kommer att publiceras i FlygvapenNytt och på flygvapnets hemsida på Internet (www.mil.se/flyg).